

زرتشت و مزدیسنان

نگارش

کورش نیکنام

هیرمبا

۱۳۹۹

فهرست

۱۷	پیش‌گفتار
۲۳	اشاره
۲۳	تیره آریایی
۳۳	باورهای آریایی پیش از زرتشت
۳۵	مهرپرستی
۴۲	آناهیتا
۴۴	زُروان
۴۵	استوره‌ی زاده شدن زرتشت
۴۷	فَرّه‌ی زرتشت
۴۸	روان زرتشت
۴۹	تن زرتشت
۵۱	زادگاه زرتشت
۵۳	برگزیده شدن زرتشت
۵۷	زندگی و خانواده زرتشت
۶۲	زمان زندگی زرتشت
۶۹	زرتشت از دیدگاه اندیشمندان
۹۲	نوگرایی زرتشت
۹۴	اعتقاد به خدایان متعدد و قدرت‌های مافوق‌الطبیعه
۱۰۱	گاتها، نسک دینی مزدیسنان
۱۲۶	جایگاه انسان در بینش زرتشت
۱۳۱	تأثیر بینش زرتشت بر فرهنگ و تمدن بشری
۱۵۷	فرهنگ و ادب باستانی ایران

بخش‌های اوستا

برگردان سرود «یتا اهو» چیست؟ ۳۳۴

در این جهان آشفته چه کسی و یا چه معیاری برای اندیشه نیک وجود دارد؟ ۳۳۶

قانون آشا با چه چیزی در ادیان دیگر با چه گزینه‌ای در ادیان دیگر برابر است؟ ۳۳۷

آیا گزاره‌ی «اندیشه نیک، گفتار نیک و کردار نیک» سخن خود زرتشت است؟ ۳۳۸

چگونه می‌توان ثابت کرد که گاتها کتاب آسمانی است؟ ۳۳۹

باید برای درستی اندیشه‌ام با دیگران ستیز داشته باشم؟ ۳۴۰

چرا اهورامزدا نیکی و بدی را آفرید؟ چرا تنها نیکی را نیافرید؟ ۳۴۱

آیا در جایی گفته شده که چه چیزی نیک است و یا تعریفی از کار نیک شده است؟ ۳۴۲

آیا در فرهنگ و دین زرتشتی درباره کینه و پرهیز از آن چیزی آمده است؟ ۳۴۳

آیا دین زرتشت از ابتدا توحیدی بوده است؟ ۳۴۴

اگر دین زرتشت تحریف شده باشد چگونه به پاسخ‌هایتان می‌توان اطمینان داشت؟ ۳۴۵

مانتره به معنی چیست؟ ۳۴۶

«در آفرینش، بدی وجود ندارد!» مگر جامعه‌ی انسانی بخشی از آفرینش نیست ۳۴۷

ممکن است کسی خوشبختی را در کارهای ناپسند ببیند؟ ۳۴۸

تفاوت دین زرتشت با دین‌های دیگر چیست؟ ۳۴۹

چرا دین‌ها با یکدیگر تفاوت دارند، مگر خداوند یکی نیست؟ ۳۵۱

چرا باید دین داشته باشیم؟ ۳۵۲

پس چه نیازی به داشتن یک دین مشخص داریم؟ ۳۵۴

آیا زرتشت ادعا می‌کند دین کاملی است؟ ۳۵۵

آیا جهان مینوی با این جهان فرق دارد؟ ۳۵۶

به نظر شما دین زرتشت بر ادیان دیگر چه تأثیری داشته است؟ ۳۵۷

در دین زرتشت، سفارشی برای پذیرفتن و یا گسترش این دین شده است؟ ۳۵۸

بهتر نیست دین را با دگرگونی‌های فلسفی به مردم امروز ارائه کنید؟ ۳۵۹

فلسفه‌ی آتش در دین زرتشت و گاتها چیست؟ ۳۶۰

چرا خورشید، آتش و روشنایی اساس دین زرتشت است؟ ۳۶۲

پیدایش آدمی، در داستان «مشی و مشیان» ۳۶۲

آیا در گاتها و کتب دینی زرتشتیان، نوشیدن مشروبات الکلی منع شده است؟ ۳۶۳

جایگاه اهریمن در آیین زرتشت ۳۶۴

در بینش زرتشت پیکار با اهریمن چه جایگاهی دارد؟ ۳۶۵

یسنا ۱۵۹

یشت‌ها ۱۶۴

ویسپرد ۱۷۴

وندیداد ۱۸۲

خرده‌اوستا ۱۹۸

نوشته‌های پهلوی ۲۰۱

مزدیسنان ۲۱۳

ویژگی مزدیسنان ۲۱۴

جهانی بودن ویژگی مزدیسنان ۲۱۶

جایگاه خداوند در بینش مزدیسنان ۲۱۷

ناسازگاری با پندارهای نادرست ۲۱۸

دین مزدیسنان ۲۱۸

جایگاه مزدیسنان ۲۱۸

دوگانه‌پرستی ۲۴۱

آتش‌پرستی ۲۴۷

قربانی جانوران ۲۵۲

زناشویی با نزدیکان ۲۵۹

خوات و دتام در نوشته‌های پهلوی ۲۶۶

سرگذشت مزدیسنان در ایران ۲۷۲

جایگاه مزدیسنان در جهان ۳۰۶

□ بخش ۱- آموزش گاهانی، فلسفه زرتشت

چرا برخی دین زرتشتی را «مزدیسنا» می‌گویند؟ ۳۲۵

اهورامزدا چگونه در اندیشه‌ی ایرانیان آشکار شده است؟ ۳۲

اهورامزدا در پیام زرتشت چگونه خدایی است؟ ۳۲۸

آیا به گفته‌ی زرتشت، اهورامزدا آفریننده‌ی نیکی و بدی است؟ ۳۳۰

چگونه می‌توان خداوند را خالق مطلق دانست؟ ۳۳۲

برگردان و تفسیر سرود «آشیم و هو» چیست؟ ۳۳۳

□ بخش ۳- ادبیات اوستایی

- ۳۹۹ اوستای موجود چه بخش‌هایی دارد و موضوع آنها چیست؟
- ۴۰۰ کدام بخش از خرده‌اوستا از سرودهای گاتهاست؟
- ۴۰۰ کتاب آسمانی زرتشت کدام است؟ آیا ما تنها گاتها را قبول می‌کنیم؟
- ۴۰۱ جایی برای آموزش این دین زرتشت و اوستا وجود دارد؟
- ۴۰۲ تا چه اندازه درستی و راستی مطالب کتاب مینوی خرد را باور دارید؟
- ۴۰۳ نظر شما در مورد کتاب روایات آذرفرنبغ چیست؟
- ۴۰۴ ایزد هوم چیست؟
- ۴۰۵ پیروزی تَشتر بر دیو «آپوش» در استوره‌های ایرانی، درست است؟
- ۴۰۶ چرا در برخی سرودهای اوستا، تنها از «مردپارسا» یاد می‌شود؟
- ۴۰۷ واژه «خوات‌وَدَنام» به چه معناست؟
- ۴۰۸ «هَپَنگ‌هائیتی» چیست؟ کتاب‌های مقدس زرتشتی کدامند؟
- ۴۰۸ در مورد بایسته بودن سُرایش سیزده «اَشیم وُهو» و بیست‌ویک «یَتَأهو».
- ۴۰۹ بجا آوردن نماز با دست‌های برافراشته سفارش شده، پس چرا آن را بغل می‌کنند؟
- ۴۱۰ آیا نظریه تکامل داروین خلاف گاتها سخن می‌گوید؟
- ۴۱۰ اگر دانش امروزی یکی از اندیشه‌های دین زرتشتی را رد کند تکلیف چیست؟
- ۴۱۲ نیایش نوروزی که از آن یاد می‌کنید از کدام قسمت اوستا است؟
- ۴۱۲ برگردان برخی از واژگان اوستایی.
- ۴۱۴ آیا میترا نام یک دعوت‌گر در دوره‌ی باستان بوده و یا یک الهه؟
- ۴۱۵ آیا پیامبری به نام جاماسب در ایران باستان وجود داشته است؟
- ۴۱۵ به تازگی در نیایش «تندرسی» اثری از نام‌های اوشیدر، اوشیدرماه و... نیست؟
- ۴۱۷ اگر وندیداد را گریبان‌ها نوشته‌اند، چرا با ارزش است؟
- ۴۱۸ خالق آنگره‌مینو (اهریمن) کیست؟ و آنگره‌مینو در مقابل چه کسی است؟
- ۴۱۹ سوشیانس‌ها به فاصله ۱۰۰۰ سال از هم ظهور می‌کنند، چگونه؟

□ بخش ۴- تراداد مزدیسنان

- ۴۲۳ فلسفه‌ی برگزاری گاهنبارها چیست؟ گاهنبار توجی چگونه است؟
- ۴۲۴ در برخی آیین‌های دینی، بالا بردن دو انگشت و گاهی یک انگشت نشانه‌ی چیست؟
- ۴۲۵ منظور از قراردادن دست آغشته به گچ روی دیوارهای کاهگلی چیست؟

- ۳۶۶ آیا کردار ناپسند برگرفته از آنگره‌مینو هماهنگ با خواست خداوند است؟
- ۳۶۷ دوگانگی «آنگره‌مینو» و «سَپَنته‌مینو»، کدام است؟
- ۳۶۸ مراحل عرفان در دین زرتشت چگونه است؟
- ۳۷۱ پُل چیئود چگونه است؟ آیا همان پل صراط است؟
- ۳۷۲ دانشکده‌ی فلسفه زرتشت کجا و چگونه است؟

□ بخش ۲- زرتشت

- ۳۷۷ آیا زرتشت از جانب اهورامزدا به پیامبری برگزیده شده است؟
- ۳۷۸ بر پایه‌ی چه دلایلی زرتشت را فرستاده خداوند می‌دانید؟
- ۳۷۹ آیا تاریخ دقیقی برای اشو زرتشت وجود دارد؟
- ۳۸۰ زادروز و درگذشت زرتشت در چه تاریخی است؟
- ۳۸۱ چگونه ثابت می‌کنید که زرتشت پیامبر بوده است؟
- ۳۸۲ تعریف دقیق از جایگاه زرتشت پیامبر چیست؟
- ۳۸۳ اگر به زرتشت وحی نشده است چگونه به اسرار خلقت پی برده است؟
- ۳۸۴ تفاوت «وحی» و «الهام» چیست؟
- ۳۸۵ زرتشت چندمین پیامبر در جهان است؟
- ۳۸۷ آیا زرتشت ادعای پیامبری داشته است یا خیر؟
- ۳۸۸ معجزه زرتشت به عنوان پیامبر چه بوده است؟
- ۳۸۸ خندیدن زرتشت در هنگام تولد و... به عنوان معجزه زرتشت حقیقت دارند؟
- ۳۸۹ آیا واقعاَ فیثاغورث از شاگردان زرتشت بوده؟
- ۳۹۰ آیا زرتشت پیشگویی هم می‌کرده؟
- ۳۹۱ واژه «سَت» به چمار (معنی) چیست؟
- ۳۹۱ باور آشو زرتشت در مورد موسیقی چیست؟
- ۳۹۲ آیا زرتشتیان پیامبران دیگری را نیز قبول دارند؟
- ۳۹۳ نوری که پشت سر عکس‌های زرتشت است، چیست؟
- ۳۹۴ چند دعوت‌گر به نام زرتشت وجود داشته است؟
- ۳۹۴ افلاتون نام زرتشت را طلای سرخ گذاشت، نام اصلی پیامبر چه بوده است؟

آیین چهارشنبه‌سوری چیست و چه برنامه‌هایی دارد؟ ۴۵۳
آیا مراسم چهارشنبه‌سوری ریشه زرتشتی دارد؟ ۴۵۵
در دین زرتشت برابر رسم در گوش نوزاد اذان خواندن چنین رسمی وجود دارد؟ ۴۵۶
سفره‌ی سنتی «شاه‌پَری» از کجا آمده است ۴۵۷
آیین «تَش و مَس» کردن چیست؟ ۴۵۸
بَرَسَم چیست؟ ۴۵۹
چه چیزهایی بر سر سفره گواه‌گیری می‌گذارند، هر یک نماد چیست؟ ۴۶۰
اوستاهایی که در مراسم سدره‌پوشی خوانده می‌شود ۴۶۱
چرا در آیین زرتشت از نوشیدن شراب سُکرآور منع شده‌ایم؟ ۴۶۲
شیوه‌ی برخورد زرتشتیان با جسد درگذشتگان چگونه است؟ ۴۶۳
چرا در هنگام نیایش باید کلاه یا روسری سپید بر سر داشته باشیم؟ ۴۶۵
حرکت دست‌ها در زمان نیایش و خواندن اوستا برای چیست؟ ۴۶۵
برای درگذشتگان چه بخشه‌هایی از اوستا را بایستی خواند؟ ۴۶۷
مزدیسنان برای آموزش درگذشتگان چه اوستایی بر مزارشان می‌خوانند؟ ۴۶۷
تفاوت کسی که نماز می‌خواند با کسی که نمی‌خواند از لحاظ ثواب چیست؟ ۴۶۸
آیا می‌توان نماز را به زبان پارسی خواند؟ ۴۶۸
آیا شما در سنت‌های زرتشتی، نخود و کشمش مشکل‌گشا دارید؟ ۴۶۹
در آیین زرتشتی حدیث و یا به‌گونه‌ای نقل‌قول مسائل دینی وجود دارد؟ ۴۷۰
نام کتابی که احکام کامل دین زرتشتی در آن آمده باشد؟ ۴۷۰
پرسش‌های احکامی را چگونه پاسخ می‌دهید؟ ۴۷۱
خوردن شراب در دین زرتشت چه حکمی دارد؟ ۴۷۲
دلیل از بین رفتن روش دخمه‌گذاری در یزد و شهرهای دیگر ایران ۴۷۳
جایگاه روح، جان و روان در کیش زرتشت چیست؟ ۴۷۴
روان بدکردار تا چه زمانی در دوزخ می‌ماند؟ ۴۷۵
زرتشت به دنیای پس از مرگ نیز باور داشته است؟ ۴۷۶
زندگی پس از مرگ در باور زرتشتیان چگونه بیان شده است؟ ۴۷۷
در دین زرتشت بهشت و جهنم چگونه است؟ ۴۷۷
در متون زرتشتی بهشت را چگونه وصف می‌کنند؟ ۴۷۸
دیدگاه در مورد دلیل بیرون راندن آدم از بهشت، حوا بوده است ۴۷۹

مراسم آفرینگان‌خوانی چگونه انجام می‌شود؟ ۴۲۶
گاهنبار شاه عباسی چیست؟ ۴۲۷
چرا گروهی از زرتشتیان در دامنه‌ی کوه دماوند گه‌نبارخوانی را برگزار می‌کنند؟ ۴۲۸
بر سفره نوروزی زرتشتیان هفت «شین» وجود داشته؟ ۴۲۹
آیا شب یلدا در دین زرتشت نیز وجود داشته است؟ ۴۳۰
شاه‌هرام ایزد یا آدریان (آتشکده) چه تفاوتی دارد؟ ۴۳۱
نماز روزانه زرتشتیان دارای چه اندیشه و سفارشی می‌باشد؟ ۴۳۲
آیا سدره و کُشتی پیش از زمان زرتشت بوده است؟ ۴۳۳
پوشیدن لباس‌های نماز زرتشتی اجباری است؟ ۴۳۴
«پنام» به هنگام نیایش آتش و روبه‌رو شدن با مرده چیست؟ ۴۳۵
وضو گرفتن زرتشتیان برای نماز چگونه است؟ ۴۳۶
هنگام نماز خواندن، نور باید در چه فاصله‌ای از نمازخوان باشد؟ ۴۳۶
از نظر آیین زرتشت، روز رستاخیز چگونه روزی است؟ ۴۳۷
آیا یک زرتشتی باید خود را بنده‌ی خدا بنامد؟ ۴۳۸
از ما می‌پرسند آیا شما آتش‌پرست هستید؟ پاسخ مناسب چیست؟ ۴۳۸
آیا در دین زرتشت نیز توبه وجود دارد؟ ۴۴۰
وجود آذربان، موبد و هیرید لازم است؟ ۴۴۱
چرا شکل‌گیری نماز را به موبدان ساسانی نسبت می‌دهند؟ ۴۴۲
آیا می‌توان نماز را جز به زبان اوستایی خواند؟ ۴۴۳
اگر دین زرتشت جهان‌شمول است، پس برای دیگر هموطنان نیز سدره‌پوشی کنید ۴۴۴
دلیل چهار روز نخوردن گوشت در هر ماه چیست؟ ۴۴۵
فلسفه روزهای نَبُر یا پرهیز از خوردن گوشت چیست؟ ۴۴۶
من نوجوانی زرتشتی هستم، آیا ما بایستی نَبُر را نگهداریم؟ ۴۴۶
روزهای وره‌رام ایزد، سروش ایزد، به چه دلیل روزهای نیکوتر نام گرفته‌اند؟ ۴۴۷
باور سنتی «سی‌وسه امشاسپند» از کجا آمده است؟ ۴۴۸
در آیین زرتشت برای طلب حاجت و برآورده شدن آرزوها چه دعایی است؟ ۴۴۹
منظور از گناه بودن قربانی کردن در دین زرتشت چیست؟ ۴۴۹
فلسفه‌ی زیارت‌گاه و پیرانگاه برای زرتشتیان چگونه است؟ ۴۵۱
در تهران چه نیایشگاه‌هایی برای زرتشتیان وجود دارد؟ ۴۵۳

سرنوشت روان پس از مرگ فردی که فاقد وجدان بیدار است ۴۸۰

□ بخش ۵- زندگی ترادادی زرتشتیان

- آیین زندگی در دین زرتشت ۴۸۵
- آمار زرتشتیان ایران ۴۸۶
- چه راهکاری برای افزایش زرتشتیان جهت پاسبانی این آیین وجود دارد؟ ۴۸۷
- آیا نگاره فرّوهر مربوط به زرتشتیان است؟ ۴۸۸
- وظایف موبدان و پیشوایان دین زرتشت در زمان کنونی چیست؟ ۴۹۱
- تفاوت بین موبد، هیرید و دستور چیست؟ ۴۹۱
- چرا آیین بر این بوده که تنها فرزندان موبدان، موبد شوند؟ ۴۹۲
- چگونگی و مراحل موبد شدن چیست؟ ۴۹۴
- آیا در ایران می‌توان آتشکده تازه‌یی ساخت؟ ۴۹۴
- در دین زرتشتی بین زن و مرد تفاوتی نیست؟ پس چرا زن نمی‌تواند موبد بشود؟ ۴۹۶
- ریشه و فلسفه رنگ سفید در لباس‌های دین زرتشت چیست؟ ۴۹۶
- حجاب در دین زرتشتی و باستانی ایران چگونه بوده است؟ ۴۹۷
- آیا من که یک فرد مسلمان هستم می‌توانم در جشن‌های زرتشتی شرکت کنم؟ ۴۹۸
- نام سی روز ماه در گاه‌شماری زرتشتیان چیست؟ ۴۹۹
- چرا بانوان به هنگام عادت ماهیانه نباید نیایش داشته باشد؟ ۵۰۰
- در آیین زرتشت نیز برای پسران آیین ختنه وجود دارد؟ ۵۰۱
- در مورد انواع ازدواج، پادشاه‌زن، چکرزن ۵۰۲
- تفاوت باورهای زرتشتیان هند (پارسیان) با زرتشتیان ایران ۵۰۲
- نظر شما در مورد گروه و فرقه‌ی «مهریابا» چیست؟ ۵۰۴
- چرا زرتشتیان جهان در یک کشور جمع نمی‌شوند؟ ۵۰۳
- در دین زرتشت وارد یا خارج شدن از دین اختیاری‌ست؟ ۵۰۶
- ازدواج پسر یا دختر زرتشتی با یک مسلمان چگونه است؟ ۵۰۷
- آیا در دین زرتشت ازدواج خواهر و برادر با هم وجود داشته است؟ ۵۰۸
- آیا «الله‌یار» نام زرتشتی است؟ ۵۱۰
- فلسفه زرتشت و زرتشتیان در مورد آب چیست؟ ۵۱۰
- منظور از پاک نگاه داشتن چهار آخشبج چیست؟ ۵۱۱

- روز پدر در فرهنگ زرتشتیان چه روزی است؟ ۵۱۲
- چند نامدار زرتشتی و کار آنان را در سده گذشته نام ببرید؟ ۵۱۳
- چرا احکام ناروا نسبت به زنان وجود دارد؟ ۵۱۴
- چرا در آیین زرتشتی دروغ کلاً ناپسند شمرده شده؟ ۵۱۵
- با توجه به احترام به آب، زرتشتیان برای شست‌وشو آیا از آب استفاده می‌کنند؟ ۵۱۶
- در فرهنگ زرتشتی، استفاده از گلاب برای چیست؟ ۵۱۷
- روزه گرفتن در دین زرتشت چگونه است؟ ۵۱۸
- برای روزه گرفتن توصیه بسیار شده پس چرا زرتشتیان برابر آن رفتار نمی‌کنند؟ ۵۱۸
- آیا در آیین زرتشت، همانند دین‌های دیگر پرداخت عشریه وجود دارد؟ ۵۲۰
- قربانی در جشن هیرومبا و مهرایزد برای چیست؟ ۵۲۱
- چگونه می‌توان به آیین اهورایی ایمان آورد؟ ۵۲۲
- چگونه می‌توان زرتشتی شد؟ ۵۲۳
- آیین‌های ویژه وارد شدن به دین زرتشتی در ایران ۵۲۶
- اگر کسی بخواهد از دین زرتشت پیروی کند چگونه باید آموزش ببیند؟ ۵۲۶
- در ایران چگونه می‌توانم به صورت زرتشتی شوم؟ ۵۲۸
- با توجه به اینکه سه نسل پیش از ما زرتشتی بوده‌اند، می‌توانم سدره‌پوش شوم؟ ۵۲۹
- آیا موبدان نوکیشان را می‌پذیرند؟ ۵۳۰
- آیا یک زرتشتی می‌تواند با یک یهودی یا یک مسیحی ازدواج کند؟ ۵۳۱
- آیا یک پسر زرتشتی اجازه دارد که با یک دختر مسلمان ازدواج کند؟ ۵۳۲
- نوشتن کتابی یگانه و کامل از دین زرتشتی و راه بهتری برای پذیرش خواستاران ۵۳۲
- در برابر سانسور بزرگ فرهنگی علیه دین زرتشت، چه می‌کنید؟ ۵۳۴
- اگر یک غیرزرتشتی این دین را بپذیرد زردشتیان او را می‌پذیرند؟ ۵۳۵
- کسی در خارج سدره‌پوش می‌شود در ایران مورد پذیرش انجمن هست یا خیر؟ ۵۳۵
- آیین زرتشت، دینی جهانی است چرا نمی‌توان زرتشتی شد؟ ۵۳۷
- آیا کسانی هستند که برای منافع خود به آیین زرتشت روی بیاورند؟ ۵۳۸
- چگونه می‌توان مراسم ازدواج با سنت و آیین زرتشتی برگزار نمود ۵۳۹
- آیا جوانان زرتشتی هنگام ازدواج مهریه تعیین می‌کنند؟ ۵۳۹
- میزان ارث در آیین زرتشتی برای پسر و دختر چگونه است؟ ۵۴۰
- سن بلوغ دختران و پسران در آیین زرتشت چند سالگی است؟ ۵۴۱

دین زرتشت به مردی که ازدواج کرده اجازه ازدواج مجدد را می‌دهد؟ ۵۴۱
 آیا در بین زرتشتیان طلاق نیز وجود دارد؟ چگونگی تقسیم ارث؟ ۵۴۱
 اگر زرتشت دین جهانی است پس چرا آمار زرتشتیان در جهان کم است؟ ۵۴۲
 چرا نوشیدن نوشابه‌های الکل‌دار برای مزدیسنان ممنوع نشده است؟ ۵۴۳
 آیا در دین زرتشت یک فرزند باید پاسخگوی اشتباه‌های پدر و مادر باشد؟ ۵۴۴

□ بخش ۶- گوناگون

رابطه بین زرتشت و ایران را چگونه می‌دانید؟ ۵۴۹
 آیا می‌توان دین زرتشت را یکی از پایه‌های ناسیونالیست ایرانی دانست؟ ۵۵۰
 نقش زرتشتیان در انقلاب مشروطه چه بوده است؟ ۵۵۰
 آیا در باور زرتشتیان دین و سیاست از هم جدا هستند؟ ۵۵۱
 چرا آگاهی و تبلیغ در رابطه با دین زرتشت بسیار کم انجام می‌شود؟ ۵۵۲
 آیا زرتشتیان روزنامه یا نشریه و انتشاراتی دارند؟ ۵۵۳
 چگونگی تغییر دین ایرانیان پس از حمله اعراب چگونه بوده است؟ ۵۵۴
 پس از کشورگشایی اعراب، چرا مصر یک کشور عربی شد؟ ۵۵۵
 چرا ایرانیان به وقت‌رهایی از حکومت اعراب به آیین گذشته برنگشته‌اند؟ ۵۵۶
 آیا در زمان زندگی حافظ، آتشکده در شهر شیراز بوده است؟ ۵۵۶
 اگر فشار و ستم صفویان و قاجاریه نبود، جمعیت کنونی زرتشتیان چقدر بود؟ ۵۵۷
 آیا حافظ هم به دین زرتشت روی آورد؟ ۵۵۸
 آیا خیام زرتشتی بوده است؟ ۵۵۹
 دین کوروش کبیر چه بوده است؟ ۵۶۰
 واژه‌ی «سنجان» به معنی چیست؟ ۵۶۰
 زرتشتیان به جز ایران و هند در چه کشورهایی زندگی می‌کنند؟ ۵۶۱
 آیا غرب ایران (زاگرس‌نشینان) زمانی زرتشتی بوده‌اند؟ ۵۶۲
 فرهنگ مردم لرستان تا چه اندازه با فرهنگ زرتشتیان شباهت دارد؟ ۵۶۲
 آیا زرتشتیان در تاجیکستان و یا افغانستان نیز زندگی می‌کنند؟ ۵۶۳
 غیرزرتشتی چگونه می‌تواند در خدمت آیین پاک زرتشتی قرار گیرد ۵۶۳
 لطفاً چگونگی تبدیل تاریخ خورشیدی به گاه‌شمار زرتشتی را بیان کنید ۵۶۴
 مغان مهری چه کسانی هستند؟ ۵۶۴

نیایشگاه، و... برای زرتشتیان در استان مازندران یافت می‌شود؟ ۵۶۶
 آیا پیر شالیار در کردستان یکی از نیایشگاه‌های زرتشتیان است؟ ۵۶۷
 واژه‌ی «مجوس» به چه معنی است که به زرتشتیان نسبت داده‌اند؟ ۵۶۷
 چگونه در خاندان ساسانی برخی شاهان چندین همسر داشته‌اند؟ ۵۶۸
 آیا کشتار حیوانات و خراب کردن لانه مورچه‌ها در دین زرتشت جایز است؟ ۵۶۹
 در برخی نوشته‌ها آمده که در دین زرتشت باید لانه مورچه‌ها را خراب کرد ۵۷۰
 آیا در دین زرتشت کشیدن سیگار و قلیان جایز است؟ ۵۷۱
 آیا در دین زرتشت سیگار کشیدن بی‌احترامی به آتش است؟ ۵۷۱
 آیا زرتشتیان هم در دین خود تسبیح دارند؟ ۵۷۲
 نظر شما در مورد کتاب‌های اوستا برگردان استاد پور داوود چیست؟ ۵۷۳
 دین مزدکی همان دین زرتشتی است؟ ۵۷۳
 معنی واژه فرّوهر در گویش لکستان ۵۷۴
 درباره جایگاه الهه‌ها در دین زرتشت ۵۷۵
 تفاوت مانی و مزدک در اندیشه با زرتشت چیست؟ ۵۷۵
 مزدک و پیروانش در زمان ساسانی چه اندیشه‌ی داشتند؟ ۵۷۶
 برخی افراد زرتشتیان هند را فراماسونر می‌نامند ۵۷۷
 واژه‌ی «خُرفَسْتَر» و نابودی آن در آیین زرتشتی ۵۷۸
 گیاه هوم چیست و آیا سُکرآور هست؟ ۵۷۹
 رنگ سبز در دین زردشتی ۵۸۰
 علت ورود اندیشه‌های خرافی به دین زرتشتی در زمان ساسانی ۵۸۱
 آیا کوروش کبیر در دین زرتشت همانند دین یهود منجی بوده است؟ ۵۸۳
 آیا برای نماز شستن دست و روی کافی است؟ ۵۸۳
 آیا فال گرفتن و پیشگویی در دین زرتشت مورد تایید است؟ ۵۸۵
 باور به «جن» در دین مزدیسنا چگونه است؟ ۵۸۵
 سفارش دست‌های برافراشته به هنگام نیایش در گاتها برای چیست؟ ۵۸۶
 آیا زرتشتیان به پیدایش آدم و حوا اعتقاد دارند یا خیر؟ ۵۸۷
 نتیجه‌ی کردار خوب یا بد چگونه به انسان بر می‌گردد؟ ۵۸۸
 آیا شما در کتابتان فقط حسنات زرتشت را گفته‌اید یا نقاط ضعف نیز بازگو شده؟ ۵۸۸
 چهره موبدان بر خلاف چهره‌ی زرتشت، ریش ندارند؟ ۵۸۹

- اگر زرتشتی از وندیداد، دینکرد و خرده‌اوستا پیروی نکند آیا از دین خارج است؟ ۵۹۰
- اگر بیماری رخ داده باشد برای درمانش می‌شود دعا کرد؟! آیا تأثیر گذار است؟ ۵۹۱
- اگر دانش روز اشتباه بودن بخشی از نوشته‌های اوستا را نادرست بدانند پذیرفته می‌شود؟ ۵۹۱
- با وبلاگ و تارنماهایی که از دین زرتشت بدگویی می‌کنند، چه باید کرد؟ ۵۹۲
- دروغ مصلحت‌آمیز در دین شما گفته می‌شود؟ ۵۹۳
- آیا در دین زرتشتی نسبت‌هایی مانند مرتد، ملحد، کافر و... وجود دارد؟ ۵۹۴
- جایگاه فردی که جادوگر است در دین زرتشت چگونه است؟ ۵۹۴
- نظر مزدیسنان در مورد پان‌ترکیسم چیست؟ ۵۹۵
- واژه «جمعه» عربی‌ست، نیاکان ما به جای آن از چه واژه‌ای استفاده می‌کردند؟ ۵۹۶
- آیا در دین زرتشت توکل کردن به خدا وجود دارد؟ ۵۹۶
- آیا در سنت زرتشتیان روز ویژه‌ای برای درخت‌کاری پیش‌بینی شده ۵۹۷
- در آیین زرتشت سرنوشت و قسمت چگونه بیان شده است؟ ۵۹۸
- از نظر آیین باستانی چه روزی برای روز عشق مناسب است؟ ۵۹۹
- حمله پادشاهان ایرانی به کشورهای دیگر جایز بوده است؟ ۵۹۹
- آیا شما به کسی اعتقاد دارید که در روز رستاخیز ظهور کند ۶۰۰
- در دوران ایران باستان آیا افرادی از ادیان دیگر به مزدیسنا گرویده‌اند؟ ۶۰۱
- چگونه می‌توان قدردان و سپاسگزار زرتشتیان بود؟ ۶۰۳
- رنگ برگزیده و سپند در دین زرتشت، کدام است؟ ۶۰۴
- چگونگی گزینش شخص نساسالار ۶۰۵
- بی‌بی شهربانو، دختر یزدگرد، همسر امام سوم بوده است؟ ۶۰۶
- آیا خوردن گوشت خوک در آیین زرتشت حرام است؟ ۶۰۷
- آیا زرتشتیان کنونی نیز جزیه می‌پردازند؟ ۶۰۸
- چرا در آتشکده‌ها به جای گاتها، خرده‌اوستا یافت می‌شود؟ ۶۰۹
- در دین زرتشت اجتهاد کنید و مسائل آن را به روز کنید ۶۰۹
- سفر به شهرها و آموزش پیروان جدید جزو وظایف و سفارش‌های آشو زرتشت نیست؟ ۶۱۰
- کتاب‌نامه ۶۱۳

اشاره تیره آریایی

در نوشته‌های باستانی ایران، واژه‌ی «آریا» بسیار به کار رفته است که اشاره به مَرتوهای (مردم) ایران، هند و برخی از کشورهای دیگر شده است. این واژه که ریشه‌ی اوستایی دارد، به چم (معنی) «آزاده، پاک و بزرگوار» می‌باشد. ویژگی‌هایی که در اوستا به ویژه به ایرانیان نسبت داده شده است. واژه‌ی «آریا» در بخشی از نوشته‌های اوستایی به نام هَرْمُزْدِیشت، به ریخت (شکل) «اَئیرینه وَ اَجَهِی» آمده است و در این سرود اوستایی، به فَرّ و شکوه ایرانیان درود فرستاده شده است:

«نَمُو اَئیرینه وَ اَجَهِی. نَمُو کَوَام. خُوَرَنُو.»

«درود به فرّکیانی، درود به ایران‌ویج، درود به خوشی و خوشبختی مزدا داده...»^(۱)

ماریان موله برابر دانش ریشه‌شناسی باور دارد که ایران به چم «کشور آریاها» است. ایران Eran که واژه‌ی پارسی‌میانه است، در نوشته‌های باستانی Aryanam و حالت وابستگی از واژه Arya برگرفته شده است.^(۲) برخی از پژوهشگران باور دارند که آریایی‌ها به روزگار باستان در دشت

۱- شهردان، رشید ۱۳۵۹، خرده‌اوستا، رویه ۱۶۵

۲- موله، ماریان. ۱۳۶۳، ایران باستان، رویه ۷

مری بویس درباره‌ی گروه هندوایرانی می‌نویسد: «در روزگاری بس دورتر، نیاکان ایرانیان و هندیان، یک گروه بوده‌اند که آنان را هندوایرانیان نخستین نامیده‌اند. اینان شاخه‌ای از خانواده ملت‌های هندواروپایی را تشکیل می‌داده‌اند و عقیده بر آن است که به‌سان شبانکارگان، در استپ‌های جنوب روسیه تا خاور رود ولگا می‌زیسته‌اند. گویا آنان نیمه‌کوچنده بودند و با پای پیاده (چون اسب هنوز اهلی نشده بود) و به کمک سگان، گله‌های گوسفند و بز، خویش را در نواحی محدود به چَرا می‌بُردند. جامعه اینان به دو گروه تقسیم می‌شدند: یکی روحانیان، و دیگری مردم عادی (که شبان و شکارچی بودند). ضرورت‌های زندگی در استپ‌ها، مجال چندان برای توسعه یا تغییر به دست نمی‌داد؛ هندوایرانیان نخستین، طی سده‌هایی این شیوه‌گند و پایدار زندگی (شاید از هزاره چهارم تا هزاره سوم پ.م)، یک سنت دینی بی‌اندازه نیرومند را ساختند، چندان که عناصری از آن را فرزندان آنان، یعنی برهمنان هند و زردشتیان ایران، تا به امروز نگاه داشته‌اند».^(۱)

دکتر محمد جواد مشکور با تکیه بر گزارش وندیداد که یکی از بخش‌های کهن اوستاست، یادآوری می‌کند که آریاها اندک اندک از جایی ناشناخته، به سرزمین ایران و هند کوچ کرده‌اند و به سبب دگرگونی‌هایی که آب‌وهوای ایران با هندوستان داشته است، گروه‌های کوچنده در این دو سامان اکنون رفتار و آدابی یکسان ندارند: نخستین جایگاه آریایی‌های ایرانی در کتاب اوستا به صورت «اَئیرِیانه وَئَجَه» آمده است. از کتاب وندیداد که از کتب پنجگانه اوستای موجود است، چنین برمی‌آید که آریاهای ایرانی که قومی شبان و گله‌دار بودند از مسکن اصلی خود «اَئیرِیانه وَئَجَه» که محل آن بر ما

پامیر^(۱) و پیرامون آن زندگی می‌کرده‌اند. در هزاره‌ی پنجم تا ششم پیش از میلاد از زادگاه خویش کوچ کرده، به سوی ایران و هندوستان روی آورده و جایگزین بومیان ایران شده‌اند. در این راستا بسیاری نیز این باور را نپذیرفته و نادرست می‌دانند. آنچه باید پذیرفت اینکه در دشت پهناور و سرسبز کنونی نیز ایرانیانی با فرهنگ زندگی داشته‌اند.

در وندیداد و یشت‌های کهن که بخش‌هایی از اوستاست و در ودها که نوشته‌ی دینی هندوان است، این واژه را به مردمانی پاک‌نژاد و ارجمند و آزاده نسبت داده‌اند که در ایران و هند به سر می‌بردند. فرهنگ واژگان دهخدا می‌نویسد: «آریا نام ایالت قدیم ایران بوده که امروزه شامل بر خراسان شرقی، و سیستان است و نام فارسی آن در قدیم «آرتاکوانا» بوده است. اسکندر شهری به نام «اسکندریه آریه‌ایا» در کنار هریرود بنا کرد و جمعیت و آبادی آن را بدین شهر که شاید هرات امروزی باشد تبدیل کرد». جغرافی‌دانان قدیم یونانی بخشی از سرزمین ایران را آریا خوانده‌اند. شاید جایگاه آغازین آریاها دشت‌های پیوسته از شمال دریای سیاه و دریای کاسپین (خزر) در جنوب روسیه تا ترکستان و رودهای جیحون و سیحون بوده است. این تیره‌ها هزاران سال پیش از زرتشت به انگیزه‌هایی گوناگون، مانند اقتصادی و سرد بودن هوا به جنوب روی آورده باشند. برخی از پژوهشگران نیز بر این باورند که آریایی‌ها هرگز کوچنده نبوده‌اند بلکه با تاریخ ده هزارساله‌ای که در ایران دارند. بنیانگذار تمدن‌هایی با پیشینه‌ی هفت هزار سال مانند سیلک کاشان، جیرفت و شهر سوخته سیستان بوده‌اند.

۱- دشت پهناوری است باکوه و رودهای پُرآب که بین کشورهای تاجیکستان و افغانستان کنونی قرار دارد.

۱- بویس، مری. ۱۳۸۲، زرتشتیان، باورها و آداب دینی آنان، روبه ۲۴.